

2. 9. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh nové evropské úpravy obezřetnostních pravidel pro banky a obchodníky s cennými papíry - CRD IV

Dne 20. července 2011 iniciovala Evropská komise předložením vypracovaného návrhu zahájení legislativního procesu týkajícího se nové úpravy kapitálových požadavků bank a obchodníků s cennými papíry, která ovlivní činnost více jak 8.300 institucí v rámci EU (souhrnně označováno jako Capital Requirements Directive IV, CRD IV). Navrhovaný balíček předpisů tvoří rámcová směrnice a prováděcí nařízení, které by měly nahradit současné směrnice 2006/48[1] a 2006/49[2]. Příprava CRD IV je reakcí na pravidla Basel III přijatá Basilejským výborem pro bankovní dohled. Základním cílem CRD IV je v reakci na bankovní krizi posílením bankovního sektoru EU při zachování jeho základní funkce, tedy schopnosti financovat ekonomické aktivity a růst, a to zejména prostřednictvím:

- (a) přísnějších požadavků na množství kapitálu a nově rovněž na jeho kvalitu, které by měly zajistit odolnost institucí vůči budoucím krizím;
- (b) zvýšení pravomoci orgánů dohledu; a
- (c) prohloubení harmonizace pravidel v rámci celé EU prostřednictvím omezení národních výjimek a odlišností, které stávající úprava umožňuje.

Rozlišení CRD IV na rámcovou směrnici a prováděcí nařízení má zejména odstranit národní odlišnosti úpravy kapitálových požadavků kladených na banky a obchodníky s cennými papíry, neboť prováděcí nařízení bude přímo závazné a nebude vyžadovat transpozici do národních právních řádů: Dojde tedy k vytvoření jednotných evropských pravidel - tzv. single rule book. Rámcová směrnice by měla upravovat (i) přístup k činnosti bank a obchodníků s cennými papíry, (ii) svobodu usazování a svobodný pohyb služeb, (iii) dohled, (iv) kapitálové rezervy, (v) corporate governance a (vi) sankce. Naproti tomu prováděcí nařízení stanoví pravidla pro (i) kapitál, (ii) likviditu, (iii) využívání cizích zdrojů (leverage) a (iv) úvěrové riziko. V návaznosti na přijetí CRD IV (tj. prováděcí směrnice a nařízení) budou následně vypracovány technické standardy evropského bankovního orgánu - European Banking Authority, v rámci Lamfalussyho procesu.

Kapitálové požadavky

Minimální kapitálové požadavky zůstávají nezměněny oproti úpravě CRD III, tedy ve výši 8 % rizikově váženého kapitálu, dojde však ke změně složení tohoto minimálně požadovaného kapitálu.

Zatímco nyní jsou minimální kapitálové požadavky rozloženy mezi kapitál Tier 1 (2 %) a Tier 2 (2 %), podle nových pravidel bude muset kapitál Tier 1 představovat 4,5 % a Tier 2 1,5 %. Nad rámec těchto kapitálových požadavků (základní minimální kapitál) budou zavedeny dva nové kapitálové požadavky (dodatkový minimální kapitál) v podobě tzv. *capital conservation buffer a countercyclical buffer*. Zatímco první je podrobně upraven v rámci CRD IV, druhý může být modifikován v národní právní úpravě při respektování pravidel CRD IV. CRD IV předpokládá postupný růst kapitálových požadavků a to až do roku 2019. CRD IV klade vedle požadavků na kvantitu kapitálu požadavky rovněž na jeho kvalitu a likviditu a to mimo jiné prostřednictvím ukazatele *liquidity coverage requirement* (LCR).

Corporate Governance

Nová úprava přinese rovněž změny v požadavcích na *corporate governance* bank a obchodníků s cennými papíry, zejména v oblasti (i) požadavků na složení statutárních orgánů a jejich funkce v oblasti dohledu a strategie řízení rizik, (ii) poradních výborů a (iii) úpravy vnitřních postupů a procesů v oblasti řízení rizik. V této oblasti bude posílena rovněž role orgánů dohledu zajišťující efektivní monitorování řízení rizik. Cílem úpravy je zejména zamezení podstupování nepřiměřených rizik.

Sankce

CRD IV bude po členských státech požadovat rovněž uplatňování adekvátních sankcí za porušování bankovních předpisů EU, neboť k efektivnosti nově zakotvených pravidel je dle Evropské komise nezbytný nejen dostatečný dohled, nýbrž rovněž sankční nástroje zajišťující dodržování pravidel a prevenci vůči budoucím porušením. Záměrem je zejména stanovení jednotných sankcí na evropské úrovni a odstranění zásadních rozdílů v jednotlivých členských státech v tomto ohledu. Nová úprava např. předpokládá možnost uložení sankce až do výše 10% ročního obrátu příslušné instituce, nebo dočasné zákazy výkonu činnosti členů statutárních orgánů příslušných institucí.

Externí rating

V rámci nové úpravy by mělo dojít rovněž k omezení vlivu externích ratingových agentur na investiční rozhodnutí bank a obchodníků s cennými papíry. Toto opatření reaguje zejména na situaci, kdy se mnoho bank spoléhalo na externí ratingové agentury, aniž by dostatečně bylo seznámeno s podstatou příslušné investice a aniž by došlo k individuálnímu posouzení možných rizik. Nově budou tedy muset banky a obchodníci s cennými papíry vypracovávat rovněž vlastní interní ratingy příslušných investic

Závěr

Předpokládané datum účinnosti národních opatření na základě CRD IV je 1. ledna 2013, avšak některá dílčí pravidla vstoupí v platnost až následně, zejména jednotlivé kapitálové požadavky. V případě českého právního řádu lze předpokládat zejména značné zúžení obsahu vyhlášky č. [123/2007](#) Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, jejíž obsah bude ze značné části nahrazen prováděcím nařízením. Ustanovení rámcové směrnice bude zřejmě promítnuto do zákona č. [21/1992](#) Sb., o bankách, v platném znění. Implementace pravidel CRD IV bude představovat mimo jiné zvýšení požadavků na vnitřní zdroje bank a obchodníků s cennými papíry, což by mohlo vést i k určité spolupráci tržních subjektů např. na platformě profesních organizací s cílem zajistit efektivnější řešení některých metodických a koncepčních otázek.

Zdeněk Husták

Ondřej Mikuláš

[BBH, advokátní kancelář, v. o. s.](#)

Klimentská 1207/10

110 00 Praha 1

Tel.: +420 234 091 355

Fax: +420 234 091 366

e-mail: legal@bbh.cz

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu.

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)